

NAAR AANTREKKELIJKER ONDERWIJS OP COLLEGE DE BRINK

TIENDE JAARGANG, NR 5
REDACTIE: R. KOK, J. MEULSTEE

Met het regelmatig uitgeven van deze nieuwsbrief houden we ons personeel op de hoogte van de onderwijskundige ontwikkelingen. Het is de bedoeling dat we van elkaar weten wat er allemaal bedacht en ontwikkeld wordt. Kruisbestuiving en samen op weg naar aantrekkelijker onderwijs.

Deze keer...

Onderzoek binnen College De Brink

Na de taart enkele weken geleden in deze nieuwsbrief de stand van zaken rond het doen van onderzoek binnen onze school. Zie zo nodig ook onze vorige edities (met name nummer 3).

Hieronder de samenvattingen van de onderzoeken die College De Brink op 29 juni presenteert de op de Opbrengstenmiddag van de AOS-HUM in Leidsche Rijn. Ook blikken we voorzichtig vooruit naar volgend schooljaar.

Lezen van onder- tot bovenbouw

Marieke Viëtor

Een goede taalvaardigheid is noodzakelijk om goed te kunnen functioneren. Helaas is dit voor veel vmbo-leerlingen erg lastig (Bonset, 2010). Om dit te verbeteren moeten alle docenten binnen een school (dus niet alleen docenten Nederlands) hier op een eenduidige manier aandacht aanbesteden. Maar hoe?

CDB is vorig jaar gestart met de onderbouwdocenten te trainen in het inzetten van leesstrategieën. Door twee workshops en een leesstrategieënposter zijn zij nu klaar voor deze uitdaging. Dit jaar is het de vraag hoe dat onderbouwproject vertaald kan worden naar een aanpak voor de bovenbouw. Uit de praktijkverkenning en het literatuuronderzoek concludeerden we dat er behoefte is aan een toevoeging aan de leesstrategieënposter. Er kwam ook een workshop waarin docenten konden kiezen welk onderwerp bij hun lespraktijk aansloot. De bovenbouwdocenten bleken ook behoefte te hebben aan handvatten bij woordenschatonderwijs en hoe leerlingen geconcentreerd een tekst kunnen lezen.

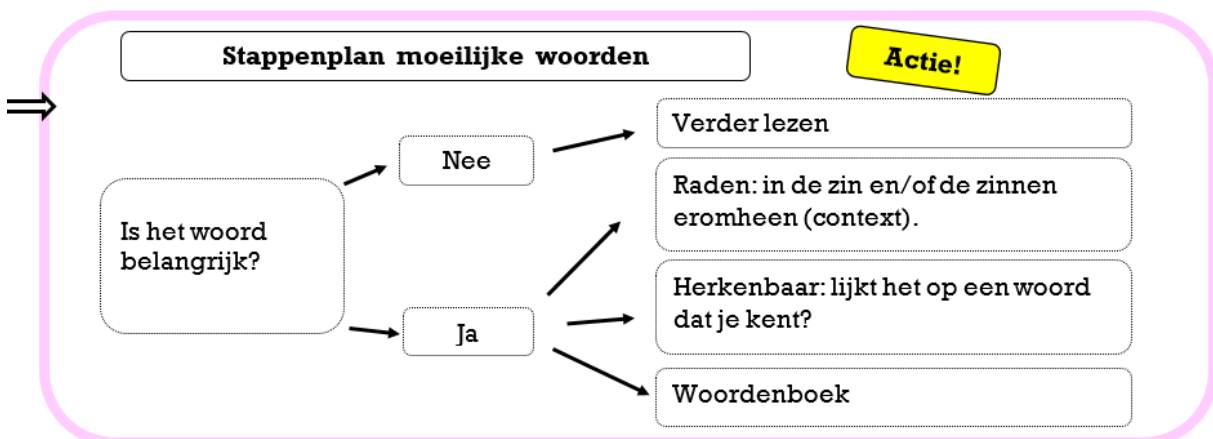
CDB is een vmbo-school waar de taalvaardigheid van de leerlingen achterblijft op de referentieniveaus van Meijerink. Na verschillende projecten ter verbetering van de leesvaardigheid in de onderbouw (leesstrategieënposter en workshops) is de bovenbouw aan de beurt. De onderzoeksvraag voor dit verslag is:

Welke aanpassingen aan de leesstrategieënposter zijn er nodig om deze aan te laten sluiten bij de bovenbouw en hoe ziet de invulling van de workshop eruit zodat de bovenbouwdocenten daadwerkelijk mogelijkheden zien om in hun lessen te werken aan het verbeteren van de leesvaardigheid van de leerling?

De workshop was een succes, de meeste docenten waren bereid en voornemens om in hun lessen aan de slag te gaan met het verbeteren van die leesvaardigheid. Uit informele interviews bleek dat er in de praktijk nog weinig gedaan werd met de werkvormen. Dit komt vooral omdat docenten er niet meer aan gedacht hadden. Het beroepsproduct is geslaagd, maar daarmee is het project ter verbetering van de leesvaardigheid van de leerlingen nog lang niet voltooid. Daarom ook een voorstel voor het vervolg van dit project.

Aanvulling leesstrategieënposter

Op basis van het literatuuronderzoek naar woordleerstrategieën is de volgende illustratie ontstaan. Iedere leesstrategieënposter zal dit vierkant erbij geplakt krijgen.

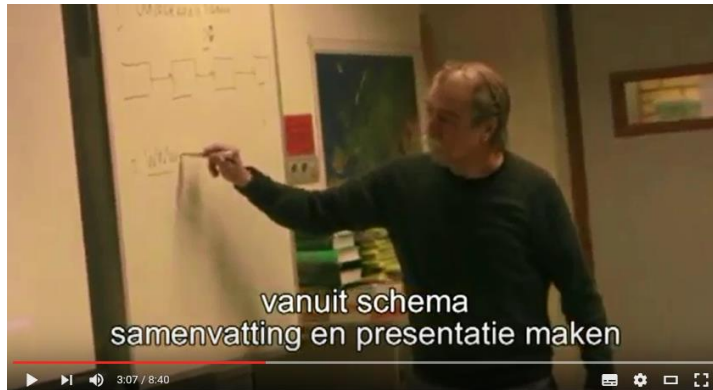

Wat is er nodig om de leesvaardigheid te borgen?

Professionalisering docenten voor TVO m.b.v. videovoorbeeldlessen

Jeannette Anemaat – de Kruijf en Monique Roeten

Veel vmbo-leerlingen worstelen met het begrijpend kunnen lezen van zaakvakteksten. Onvoldoende motivatie voor het lezen en een geringe woordenschat is vaak de oorzaak. Leerlingen moeten voor het examen vaktaalwoorden kunnen gebruiken en het vak Nederlands kan de zaakvakken ondersteuning bieden bij de begripsvorming door TVO-voorbeeldlessen te geven die worden gefilmd.

Peter Donck actief in de voorbeeldlessen

De onderzoeksvraag luidt:

In hoeverre draagt een voorbeeldfilm TVO voor docenten bij aan de professionalisering van docenten, zodat zij voldoende worden toegerust om taalgerichte vaklessen te kunnen verzorgen, met focus op begrijpend lezen?

Dit is een ontwerpgericht onderzoek. Vakdocenten zijn nu bezig n.a.v. de voorbeeldfilm zelf lessen te ontwerpen. De film met de voorbeeldles is te vinden via de volgende link:

<https://www.youtube.com/watch?v=0vCRBLrpiUY&feature=youtu.be>

Het gebruik van Mindmaps in de klas

Jelle Vleij (student – onderzoeker), Froukje Hoekmeijer – Oudendag

Aanleiding van het onderzoek is een project waarin we werken aan het verbeteren van de vaardigheden van de docent om de leerling te helpen met het ontwikkelen/toepassen van vaardigheden op het gebied van begrijpend lezen. Een van de manieren is het gebruik van Graphyc Organizers en meer specifiek het gebruik van mindmaps. Uiteindelijk heeft het vooronderzoek geleid tot de onderzoeksvraag:

“Hoe kunnen vakdocenten op College De Brink aangezet worden om tijdens hun lessen vaker gebruik te maken van mindmaps?”

In eerste instantie is er in de literatuur gekeken naar wat een mindmap is en hoe je die goed in de les kan gebruiken. Dit heeft geleid tot een aantal ontwerpeisen. Hierbij is specifiek gekeken naar wat zowel de leerling als de docent nodig heeft.

Een mindmap is een grafische weergave van onze natuurlijke denkpatronen, die het denkvermogen van leerlingen stimuleert en het creatief denkvermogen verbetert.

Uiteindelijk heeft dit onderzoek een bruikbaar product opgeleverd dat tijdens de werkmiddag positief werd ontvangen. Het eindproduct bestaat uit twee delen:

- Voor de leerling een instructie op A4, waarop aan de ene kant de instructie en op de andere kant kan de leerling zijn mindmap maken.
- Voor de docent een instructieboekje van vier bladzijden.

Een vervolgvraag zou kunnen zijn of een aantal docenten bereid is het product consequent te gebruiken. Daaraan kun je twee dingen meten:

- met een enquête de ervaringen van docent en/of leerling inventariseren.
- een meetinstrument ontwerpen waarbij de vooruitgang op tekstbegrip gemeten kan worden.

COLLEGE DE BRINK 27 DECEMBER 2015

Mindmap

Hoe u de leerlingen verder kunt ontwikkelen.

Graphic organizers in het onderwijs
De mindmap is het uitgelezen middel om leerlingen verder te ontwikkelen. Maar wat is een mindmap?

Concentratie
Door het maken van een mindmap concentreert de leerling zich op de informatie.

Geheugen
Leerlingen

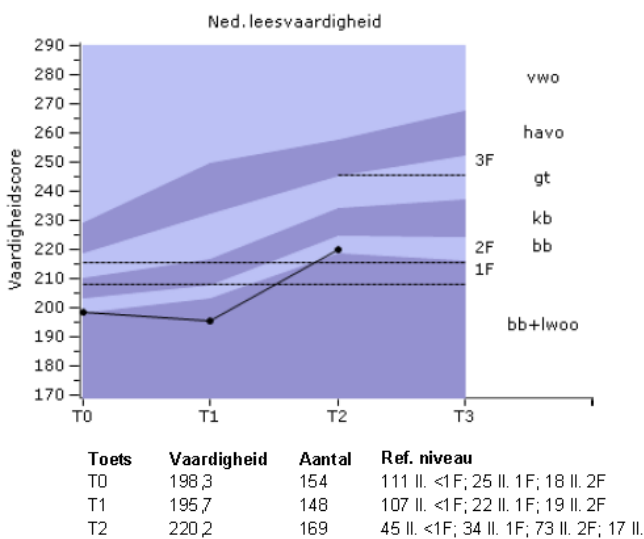
CITO-resultaten Nederlands leesvaardigheid eind klas 2 (Monique Roeten)

In onderstaande grafieken zijn de CITO-voortgangsresultaten van leerjaar 2 te zien. De grafieken zijn verdeeld in de leerlingen die de basistoets hebben gemaakt (figuur 1) en de leerlingen die de KGT-toets hebben gemaakt (figuur 2).

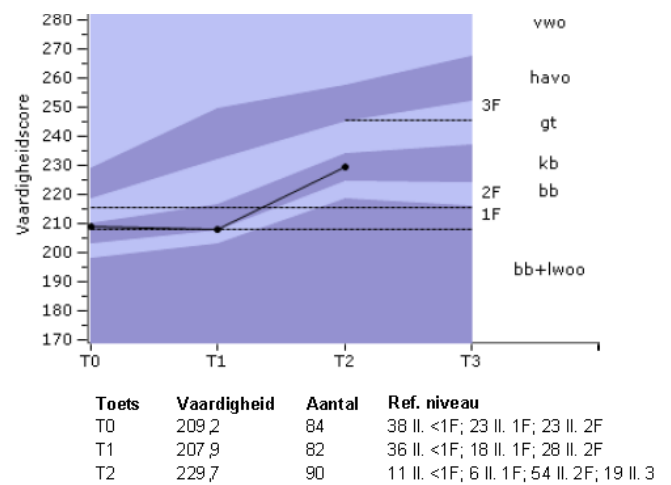
Zowel de leerlingen in Basis als de leerlingen bij KGT hebben een sprong gemaakt met Nederlands Leesvaardigheid. Van de leerlingen in de basisklassen zit nog 27 % onder 1F niveau. De groei is zeer positief, toch betekent het dat nog altijd 1 op de 4 leerlingen het leesniveau van de basisschool niet heeft gehaald.

Met deze groep moet ook in de bovenbouw extra rekening worden gehouden. Het verdient aanbeveling om het leesonderwijs, zowel begrijpend lezen in alle vakken, als ook het lezen voor je plezier goed onder de aandacht te houden. Leerlingen op College De Brink worden geacht met niveau 2F de school te verlaten. Dit geldt voor alle leerlingen zowel BB als KB/GT.

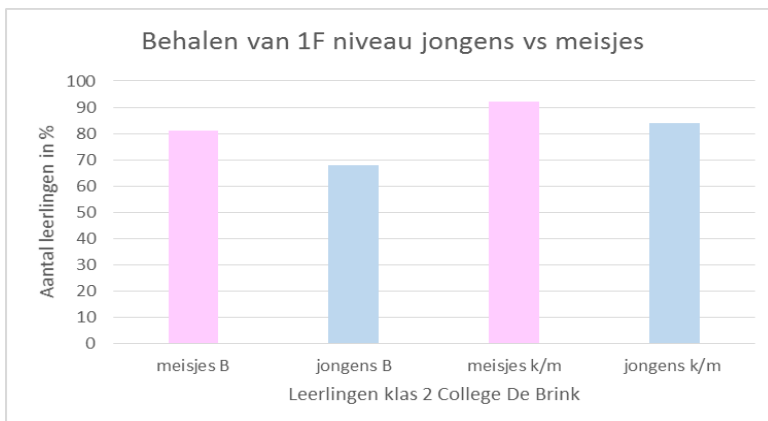
Figuur 1: leerlingen Basis eind klas 2

Figuur 2: leerlingen Kader/mavo eind klas 2

Voor kader/mavo leerlingen zien we een soortgelijk beeld. Ook deze leerlingen hebben een groei door gemaakt. Van de 90 leerlingen die op kgt de citotoets hebben gemaakt is nog 12% niet op het basisschoolniveau 1F. Ook hier geldt, blijf tijd en aandacht besteden aan het lezen van (vak) teksten en help de leerlingen lesstof goed te doorgronden.

Lezen meisjes beter dan jongens? Volgens CITO lezen de meisjes inderdaad beter dan jongens. Dit is zowel bij het vergelijken tussen de jongens en meisjes op basisniveau als bij kader/mavo niveau het geval. ;-)

Figuur 3: Aantal leerlingen dat 1 F heeft gehaald. Waarbij de Jongens worden vergeleken met de meisjes.

En in het nieuwe schooljaar??

Een onderzoekende houding bij alle docenten

Om de gestelde doelen binnen je lessen te bereiken is voor de docent een onderzoekende houding van groot belang. Een middel om theorie en praktijk beter op elkaar af te stemmen.

Moet elke docent een onderzoeker zijn? Nee, dat niet, maar een onderzoekende houding is de professioneel docent niet vreemd: je wilt zaken goed uitzoeken, je bent nieuwsgierig en je kunt je oordelen uitstellen.

Samenstelling OT 2016-2017

Door het terugtrekken van Jeannette de Kruijf en Jaap Meulstee uit het onderzoeksteam is er ruimte gekomen voor nieuw bloed. Marieke Viëtor heeft aangegeven om het doen en begeleiden van onderzoek binnen onze school mede vorm te geven. Ook Judith Bosma overweegt om vanuit haar rol als pilotdocent digitaal wiskundeonderwijs met eigen onderzoek hier mede inhoud aan te geven.

De Onderwijsinspectie houdt toezicht op scholen

Onze missie is 'Effectief toezicht voor beter onderwijs'. Elk kind heeft recht op goed onderwijs. Leerlingen, studenten en ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat het onderwijs op een school goed is. Leraren, schoolbesturen en andere professionals zetten zich hier iedere dag voor in.

Onderbouwrendement

In opdracht van het zorgteam gaat Froukje een onderzoek starten naar het onderbouwrendement op College De Brink. Het uiteindelijke doel van dit onderzoek bestaat uit meerdere onderdelen:

- Bewustwording onder docenten wat het onderbouwrendement betekent voor onze school.
- Helder krijgen op welke onderdelen wij slecht scoren op het onderbouwrendement.
- De parameters die het onderbouwrendement beïnvloeden relateren aan de intake gegevens zoals die op school verzameld worden.
- Komen tot een onderbouwd plan van aanpak om verbetering van het onderbouwrendement.

Andere onderwerpen

- Het kan bijvoorbeeld goed zijn als er een product vanuit RT gemaakt wordt voor het vak NASK in relatie tot de dyscalculieleerlingen op onze school. De sectie NASK zou daarin opdrachtgever kunnen zijn.
- Het rekenonderwijs vraagt aandacht omdat het niveau van de opdrachten binnen enkele vakken op 3F of daarboven ligt terwijl leerlingen niet meer dan 2F niveau hoeven te beheersen.
- Volgend jaar hebben we de kans dat de derde klas kader – MAVO door onze stagiair Gerben een BP3 opdracht kan opleveren. Het is dan mogelijk om in een leerpleinachtige setting hiermee aan de slag te gaan. (MMMM)

Nieuwe website

Het onderzoeksteam is mede dankzij de initiatieven van Jeannette en Monique ook digitaal te volgen via een op een later stadium te lanceren website:

Kortom de school bruist. De medewerkers zijn enthousiast en hebben nu al weer zin in wat er allemaal mogelijk is!!

Maar eerst: prettige vakantie!!

